

[Ministeren for byggeri og boligvæsen.]

slag til lov om varmefordelingsmålere samlet i en lov og derved imødekomme et udbredt ønske hos de praktikere, der skal arbejde med denne lovgivning. For disse indebærer det betydelige fordele at have alle disse regler samlet og indbyrdes afstemt i et enkelt lovværk. Hertil kommer, at princippet med en permanent og en midlertidig lov allerede med den hittidige ordning efterhånden er blevet gennemhullet ved, at en række bestemmelser, som i virkeligheden er dikteret af de ekstraordinære forhold, er blevet indført i den af lejelovsbekendtgørelserne, nr. 347, som kun skulle indeholde regler af permanent karakter. Jeg tænker her f. eks. på § 56, stk. 1, nr. 6. Efter denne bestemmelse kan en ejer principielt altid opsig en lejer, når han selv ønsker at bebo det lejede, men i tidens løb er der dog blevet indført en række begrænsninger og forbehold i denne regel, der alle må siges at være dikteret af den nuværende vanskelige boligsituation. Ikke desto mindre fremtræder denne lovregel i sin nuværende skikkelse som en permanent bestemmelse.

Så længe forholdene på lejemarkedet ikke lader sig overskue i højere grad end for tiden, finder jeg, det er en fordel at have alle bestemmelser samlede i en lov og til gengæld at gøre denne tidsbegrænset. Rigsdagen har herved mulighed for at gennemføre de ændringer i lejeloven, som forholdene måtte nødvendiggøre, og at afvikle de midlertidige indgreb, efterhånden som situationen på lejemarkedet tillader dette. Jeg tror iøvrigt ikke, det er muligt i dag at danne sig nogen fornuftig mening om, hvilke bestemmelser der må anses for varige, og hvilke der kun vil være af midlertidig karakter.

Til belysning af min træskhed har det ærede medlem hr. Elgaard anført, at medens loven ifølge lovforslagets § 162 kun skal have gyldighed i 2 år, gælder udnævnelsen af medlemmerne til huslejenævnene ifølge § 70, stk. 5, for 5 år — også det ærede medlem fru Kirsten Gloerfelt-Tarp var inde på dette spørgsmål. De ærede medlemmer har åbenbart ikke været opmærksomme på, at § 70, stk. 5, udtrykkelig fastsætter, at udnævnelsen af nævnsmedlemmerne og disses suppleanter sker for *indtil* 5 år. Denne formulering har jeg netop valgt under hensyn til, at loven kun gælder for to år, men hvis den bliver forlænget, vil det af hensyn til kontinuiteten i nævnens arbejde være hensigtsmæssigt, at der ikke skal foretages nyudnævnelser af nævnsmedlemmerne.

Endelig efterlyste det ærede medlem hr. Elgaard de hidtil gældende regler, hvorefter

lejemål om boliger og lokaler, som ikke var eller havde været udlejet 1. september 1939, har kunnet opsiges indenfor et år efter lejemålenes indgåelse, det såkaldte prøveår, og iøvrigt hvert tredje år, og mente, at det var bestemmelser, som jeg som socialiseringsminister ikke havde brug for. Det forekommer mig, at det ærede medlem herved har overset, at udlejerne for ca. 88 pct. af alle nu eksisterende lejligheder siden 1939 har været udelukket fra at anvende den oprindelige lejelovs bestemmelse om prøveår og adgang til opsigelse hvert tredje år. Mig bekendt er ingen del af den boligmasse, som er undergivet huslejestop og dermed uopsigelig, af denne grund blevet socialiseret. Det ærede medlem synes ikke at være klar over, at forbud mod lejeforhøjelse, som efter forslaget udvides til at gælde alle lejemaal, kun kan håndhæves, når det suppleres med et forbud mod opsigelse. Det er ellers en erfaring, man gjorde temmelig omgående, efter at de første midlertidige huslejestopbestemmelser blev indført i 1916, og tilsvarende erfaringer er forøvrigt også blevet gjort under den anden verdenskrig. — Jeg skal ikke komme nærmere ind derpå, men blot henviser til, hvad der er anført i embedsmandsudvalgets betænkning I side 7 og 15 om dette spørgsmål. Når forslaget går ud på, at alle lejemaal underkastes lejestop, må derfor som sagt reglerne om prøveåret og de 3-årige uopsigelsesperioder glide ud og erstattes med en almindelig regel om forbud mod opsigelse.

De ærede medlemmer hr. Elgaard og hr. Thestrup betegnede iøvrigt forslaget om indførelse af huslejestop for det byggeri, der er opført siden 1939, som et brud på givne løfter til de private bygherrer, en art kontraktbrud. Jeg vil gerne spørge de ærede medlemmer, om de kan oplyse mig om, hvor og hvornår et sådant løfte er afgivet. Det er rigtigt, at man i 1939 begrænsede lejestopet til den bestående boligmasse, medens nybyggeriet gik fri. Bemærkningerne til lovforslaget indeholder imidlertid intet om, at der heri skulle ligge et løfte gående ud på, at man ikke ville røre ved lejen i nybyggeriet. Grunden til, at man afholdt sig fra at kontrollere lejen i nybyggeriet, var utvivlsomt, som det er anført i embedsmandsudvalgets betænkning „Den fremtidige huslejepolitik“ side 44 — jeg beder formanden om tilladelse til at bringe et citat —:

„at man ikke på forhånd kunne sige noget om, hvilken husleje der måtte kræves for at gøre det fremtidige byggeri rentabelt